

[Udenrigsministeren.]

gessystemet og visse Tariffaftaler i hele den almindelige Toldpolitik ikke er to fuldkommen uforenelige Begreber. Mange Stater bygger i væsentlig Grad paa Mestbegunstigelsesprincippet, men tager dog en og anden Tariffaftale ved Lejlighed, og kun ganske enkelte Stater har holdt sig helt fri derfor. Det er et Spørgsmaal, som selvfølgelig i ethvert givet Tilfælde maa afgøres paa Grundlag af de faktisk foreliggende Forhold.

Erfaringerne har vist alle, som har drøftet dette i Traktatkommissionen og under tidligere Forhandlinger for Danmarks Vedkommende, at det kun er ganske undtagelsesvis, at Spørgsmaalet om Muligheden af paa en forstandig Maade at anvende Tariffaftaler overhovedet har rejst sig, og derfor har man hidtil fra næsten alle Sider af gode praktiske Grunde været enig om at bygge paa Mestbegunstigelsesystemet.

Der har været lidt Anfægtelser hos det konservative Parti, som synes efterhaanden at blive optaget af denne Sag, men man har aldrig fra nogen af Siderne — heller ikke det ærede Medlem har kunnet det — kunnet anwise noget praktisk, noget, der virkelig kunde bygges paa med Hensyn til en Forandring af den Handelspolitik, der hidtil har været ført, og jeg tror da, man ganske roligt kan fortsætte med den.

Det viser sig jo ogsaa, at de Stater, der i højest Grad har bygget paa Mestbegunstigelsesprincippet, hører i dette Øjeblik til de økonomisk bedst stillede Stater i Europa; det er England, Holland og Danmark, og jeg tror nok, at hvad man ellers kan sige om Vanskeligheder i disse tre Stater, er de gunstigere stillet end andre. Dertil kan jeg føje, at dette Princip er for os et væsentligt Grundlag og en væsentlig Styrke under de handelspolitiske Forhandlinger, der i de senere Tider har været ført med Tyskland.

Jeg ser derfor ikke nogen som helst Grund til, at man nu skulde opgive det, fordi det ærede Medlem aabenbart har den Forestilling, at der var en Mulighed for her at paavise, at det var os fra radikal Side, der paa en ubehagelig Maade førte de ulykkelige Socialdemokrater paa Vildspor. Jeg ser ikke noget som helst Udgangspunkt derfor. Socialdemokratiet og vi har mig bekendt under alle tidligere Forhandlinger — ligesom ogsaa Partiet Venstre — staaet samlet i Opfattelsen af Mestbegunstigelsesprincippet og den Handelstraktatpolitik, som knytter sig dertil.

Noget helt andet er, at man fra konservativ Side — og det ærede Medlem, der ellers er saa bister mod det Parti, han saadan paa en Maade tilhører, har i denne Henseende i Dag fulgt med i den Taktik — har en vis Tilbøjelighed til at sige, at Socialdemokraterne er bundne af disse Radikale, maa føre de Radikales Politik o. s. v., de maa opgive dit og dat, og paa den anden Side er Venstremændene mindst lige saa flittige, og det har de været, lige saa længe jeg husker dansk Politik, lige siden det radikale Venstres Skabelse, til at sige, at det radikale Venstre er kun nogle Mennesker, der løber i Hælene paa Socialdemokraterne.

Det er saa lykkeligt, at de to Partier i deres Agitation paa dette Punkt ligesom ophæver hinanden, og Sandheden er, at hverken den ene eller den anden af de to Betragtninger har noget som helst Tilknyningspunkt til Virkeligheden. Socialdemokrater og Radikale samarbejder i Øjeblikket paa det Grundlag, som er fælles for dem, til Løsning af de Opgaver, hvor de har en fælles Opfattelse, og overfor de økonomiske Vanskeligheder, som for Tiden findes, vil de, ganske uanfægtet af disse Forsøg fra de to ærede Partiers Side paa snart at drille den ene med den anden og snart at drille den anden med den ene, fortsætte et praktisk Samarbejde til Løsning af Dagens Spørgsmaal.

Dette gælder overfor Følgerne af den økonomiske Krise, der i Øjeblikket hersker næsten over hele Verden, og som vi heller ikke har kunnet undgaa at mærke i Danmark. Jeg maa tilføje, at vi hører til de Lande, som indtil denne Dag allermindst har mærket disse Følger. Følgerne er der, og intet Land kan undgaa at mærke dem, men vi har mærket dem mindre end andre. Dette er ikke nogen Aarsag til ikke at sætte ind med Bestræbelser imod dem, tværtimod, vi har al mulig Grund til at udnytte de forholdsvist gunstige Vilkaar, der findes her, til at mildne og lindre Krisens Følger saa meget, som det kan gøres. Og dette vilde nuværende Regeringspartier ganske uforstyrret fortsætte deres Bestræbelser for.

Jeg tror, vi alle kan være klar over, at disse Bestræbelser vilde have mere Udsigt til at bringe hurtige og afgørende Resultater, hvis Beslutninger fattede i dette høje Ting paa Forslag af Regeringen var tilstrækkeligt til at give Lovskraft; det er givet, at der paa Grund af de politiske Magtforhold i Øjeblikket foregaar Ting, som i høj Grad svækker Mulighederne for at imødegaa de Vanskeligheder, der for Tiden